

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Over het gebruik van de wandelgids	8
De mooiste wandelingen van de Azoren	8
De Azoren	11
Toeristische tips	19
Santa Maria – de Ilha do Sol	30
1 Baía do Tagarete	34
2 Van Santa Bárbara naar Norte	36
3 Over de Pico Alto naar São Pedro	38
4 Van Santo Espírito naar Parque Florestal das Fontinhas	42
5 Van Santo Espírito naar Maia	44
São Miguel – aansluiting bij de westelijke wereld	46
6 Rondom de Pico de Mafra	52
7 Caldeira das Sete Cidades	54
8 Rondom de Caldeira das Sete Cidades	56
9 Lagoas Empadadas	59
10 Rocha da Relva	62
11 Van Caldeiras naar Salto do Cabrito	64
12 Lagoa do Fogo	66
13 Van Ribeira Chã naar Serra de Água de Pau	68
14 Van Água d’Alto naar Lagoa do Fogo	71
15 Rondom het Lagoa das Furnas	74
16 Van Furnas naar Ribeira Quente	76
17 Van Ponta Garça naar Faial da Terra	79
18 Van Faial da Terra naar Água Retorta	84
19 Fajã do Calhau	88
20 Van Algarvia naar Povoação	90
21 Alminhas de Achadinha	94
22 Van Lomba da Fazenda naar Ribeira do Guilherme	96
23 Portinho dos Fenais d’Ajuda	98
24 Van Ribeira Funda naar Maia	100
25 Chá Gorreana	102
Pico – het eiland van de walvisjagers	104
26 Van Criação Velha naar Gruta das Torres	108
27 Zona do Verdelho	110
28 Van der Furna de Frei Matias naar Madalena	112

29	Montanha do Pico, 2351 m	114
30	Rondom Santa Luzia	116
31	Van Lagoa do Capitão naar Baía das Canas	119
32	Van Lagoa do Capitão naar Cais do Pico	122
33	Van Miradouro da Terra Alta naar Santo Amaro	124
34	Ponta da Ilha	126
	Faial – het zeilersparadijs	130
35	Rondom Ribeirinha	134
36	Over de Cabeço Gordo naar Horta	136
37	Rondwandeling om de Caldeira	138
38	Van de Caldeira over Capelo naar Varadouro	140
39	Van Ribeira do Cabo naar Praia do Norte	142
40	Ponta dos Capelinhos	145
	São Jorge – een paradijs voor kaasliefebbers	148
41	Ponta dos Rosais	152
42	Fajã de João Dias	154
43	Fajã de Vasco Martins	156
44	Van Beira naar Fajã do Ouvidor	158
45	Fajã de Além	162
46	Fajã da Ribeira da Areia	164
47	Fajãs do Norte	166
48	Van de Serra do Topo naar Fajã dos Cubres	168
49	Portal – Fajã dos Vimes	172
50	Serra do Topo – Fajã dos Vimes – Fajã de São João	174
	Terceira – het eiland van de Heilige Geest	178
51	Van Lagoa das Patas naar São Mateus	182
52	Fajãs en Mata da Serreta	184
53	Van Serreta naar Pico da Lagoinha	186
54	Rondom Biscoitos	189
55	Baías da Aqualva	192
56	Mistérios Negros	194
57	Rocha do Chambre	196
58	Over de Caldeira da Aqualva naar de Algar do Carvão	199
59	Rond de Terra Brava	202
60	Relheiras de São Brás	204
	Graciosa – het eiland van de stilte	206
61	Van de Serra Branca naar Praia de São Mateus	210
62	Van Praia de São Mateus naar Carapacho	212
63	Volta à Caldeira	214

64	Baía da Folga	216
65	Van Beira Mar omhoog naar Serra Branca	218
	Flores – het bloemeneiland	220
66	Rondom Fajã Grande	224
67	Rondom Fajãzinha	226
68	Van Costa naar Fajã Grande	228
69	Van de Lagoas naar Fajã Grande	232
70	Van Ponta Delgada naar Fajã Grande	234
71	Van Ponta Ruiva naar Santa Cruz	237
72	Fajã do Conde	240
73	Ponta da Caveira	242
74	Porto da Lomba	244
75	Fajã de Lopo Vaz	246
	Corvo – eenzaam en afgelegen in de Atlantische Oceaan	248
76	Caldeirão	250
77	Van Vila Nova langs de oostkust	252
	Geografische begrippen	254
	Register	256

Symbolen

	met trein/bus bereikbaar		picknickplaats
	horecagelegenheid onderweg		afslag
	zwemgelegenheid		tunnel
	plaats met horecagelegenheid		grot
	bemande berghut, restaurant		vuurtoren
	onbemande berghut, schuilhut		watermolen
	camping		windmolen
	top		windturbine
	pas, zadel		waterval
	kerk, kapel		bron, fontein
	uitzichtpunt		haven, aanlegsteiger
	walviswaarneming/vigía		

Over het gebruik van de wandelgids

De inleiding van het boek bevat algemene informatie over de Azoren en het wandelen op de eilanden. Bij de tochtbeschrijvingen vindt men steekwoordsgevoegs alle feiten, die voor het maken van de desbetreffende wandeling van belang zijn, aangevuld met hoogteprofielen met looptijden en afstanden evenals wandelkaartjes met het ingetekende routeverloop (varianten zijn met stippellijnen weergegeven). Een beknopte woordenlijst aan het eind van de gids vertaalt de belangrijkste geografische begrippen en in het register zijn alle belangrijke plaatsen van de afzonderlijke wandelingen opgenomen. Overzichtskaarten geven informatie over de ligging van de wandelingen. Door het combineren van veel wandelingen kunt u afzonderlijke wandelingen tot meerdaagse wandelingen samenvoegen.

GPS-Tracks

Van alle wandelingen kunnen gratis GPS-tracks in GPX-formaat worden gedownload van de website van Uitgeverij Elmar (www.uitgeverijelmar.nl). Belangrijke waypoints werden in de tekst, op de kaarten en als GPS-waypoints door nummers met elkaar verbonden en aangegeven. Tracks en waypoints zijn met veel zorg gecheckt. De omstandigheden ter plekke kunnen echter snel wijzigen.

De mooiste wandelingen van de Azoren

Santa Maria: Santa Bárbara – Pico Alto – São Pedro

Afwisselende afdaling van het dak van het eiland (wandeling 3, 4 uur).

São Miguel: Rondom het Lagoa das Furnas

Eenvoudige wandeling naar het beroemde meer van Furnas (wandeling 15, 2 uur 30 min.).

Pico: Rondom Santa Luzia

Door de wildernis in het binnenland en de oude wijnbouwstreek naar de noordkust (wandeling 30, 5 uur).

Faial: Ribeira do Cabo – Praia do Norte

Door groene natuur en langs een waterleiding omlaag naar de kust (wandeling 39, 5¼ uur).

São Jorge: Serra do Topo – Fajã dos Vimes – Fajã de São João

De klassieker van het eiland passeert meerdere afgelegen nederzettingen aan de kust (wandeling 50, 5¾ uur).

Terceira: Mistérios Negros

Veeleisende wandeling voor allen, die graag door het oerbos klimmen (wandeling 56, 2 uur).

Graciosa: Beira Mar – Serra Branca

Heerlijke wandeling langs weilanden naar een uitzichtrijke heuvelrug (wandeling 65, 2½ uur).

Flores: Costa – Fajã Grande

De meest belopen wandeling volgt het oude muilpad langs de westkust (wandeling 68, 4½ uur).

Zwaarte

Veel wandelingen uit deze gids lopen over goede en duidelijke paden. Desondanks verlangen enkele wandelingen een vaste tred, geen hoogtevrees en een goede conditie. Waar de oriëntatie buiten de gemarkeerde paden lastig kan zijn, wordt daarop gewezen. Gekleurde tochtnummers geven informatie over de zwaarte:

Gemakkelijk Deze wandelingen zijn ideaal voor beginners of families met kinderen. Alle paden zijn duidelijk herkenbaar, voldoende breed, deels geasfalteerd en voldoende gemarkeerd. Ze kunnen ook bij slecht weer zonder groot gevaar worden gelopen.

Tamelijk moeilijk Delen van de wandelroute verlopen op smalle, deels ook voor korte tijd geëxponeerde paden, die ook steil en bij nat weer glad kunnen zijn. Een minimumniveau aan wandelvaardigheden en geen hoogtevrees zijn hierbij noodzakelijk. Afzonderlijke stukken pad verlangen ook een goed oriëntatievermogen.

Moeilijk Op deze paden moet u beschikken over een vaste tred en een goed oriëntatievermogen. Ook langere stukken kunnen zeer geëxponerd zijn en door padloos terrein voeren, over grote stukken puinhelling lopen en af en toe heeft u ook uw handen nodig voor steun.

Wandeltijden

Alle genoemde tijdsaanduidingen zijn pure looptijden bij een gemiddelde snelheid zonder pauzes, fotostops en extra varianten. Bij slecht weer kan de wandeltijd op gladde paden snel omlopen.

Hoogteaanduidingen

Alle wandelingen werden meerdere keren met GPS opgenomen. Ondanks een barometrische hoogtemeter kunnen er echter bij de aangegeven hoogtes onnauwkeurigheden zijn ingeslopen. De genoemde hoogteverschillen moeten worden gelezen als de af te leggen hoogtemeters, inclusief tegenstijgingen.

Vervoer naar de wandelingen

Wanneer wandelingen per lijnbus bereikt kunnen worden, wordt daar in de beschrijving op gewezen. Naar de uitgangspunten van de wandelingen komt u nog altijd het eenvoudigst met een huurauto. Als u bij een lijnwandeling niet meer op het uitgangspunt terugkeert, moet u al van tevoren een taxi hebben geregeld of in een bar daarnaar informeren. Vaste taxistandplaatsen zijn er alleen in de steden, maar de weinige plaatselijke chauffeurs zijn allen bekend. Meer informatie daarover vindt u ook op pagina 21.

Oeverwandeling langs een beeldschoon kratermeer

Het laatste stukje afdaling naar het meer.

Ver van de beschaving en schilderachtig ingebed in een ongerept landschap ligt het 'Vuurmeer' Lagoa do Fogo. Van een geliefd uitzichtpunt aan de noordkant dalen we, op een heldere dag zonder mist, af over een voetpad naar het op twee na grootste kratermeer van het eiland São Miguel en genieten van de natuurlijke stilte tijdens onze wandeling langs de oever.

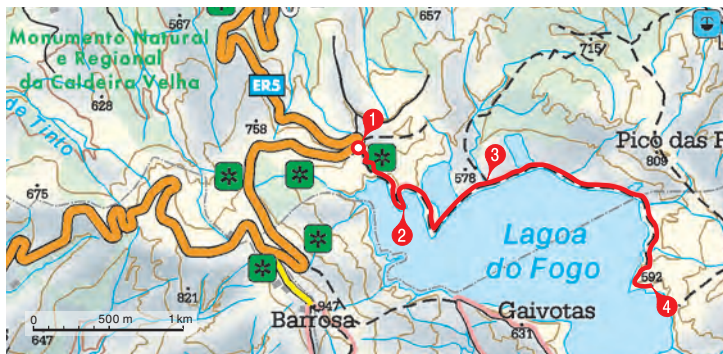
Beginpunt: noordelijkste uitzichtpunt op het Lagoa do Fogo aan de ER 5, 713 m.

Hoogteverschil: in totaal 160 m.

Zwaarte: afdaling op glibberig voetpad, aan het eind over een korte ladder. Langs het meer gemakkelijker langs strandjes. Niet mogelijk bij hoge waterstand.

Eten en drinken: geen.

Let op: het gebied rond het Lagoa do Fogo is een beschermd natuurgebied. Elke ingreep in de natuur evenals het weggooiën van afval is streng verboden.

Vanaf het noordelijkste van alle **uitzichtpunten (1)** op het Lagoa do Fogo volgen we een duidelijk herkenbaar afdaalpad naar het meer. Het slingert met zigzags meestal gemakkelijk langs de helling omlaag. Alleen het laatste stuk is lastiger. Hier moeten we over een korte houten ladder een steil stuk overwinnen. Na 20 minuten zijn we beneden en volgen steeds met de klok mee paden langs de **oever van het meer**.

Bij lage waterstand kunnen we ook gemakkelijk direct over het droge strand lopen. Bij het eerste schiereiland passeren we een kleine **bootsteiger (2)**. We kunnen dit stuk ook afkorten, als we vanaf het meer direct een goed herkenbaar paadje meteen links de helling omhoog volgen. Vanaf het tweede schiereiland is de oever breder en van grof zand. Daarna volgt een langgerekte baai aan de noordkant van het meer, waarin van links twee beken **(3)** uitmonden. Meestal stuiten we hier op grote meeuwenkolonies, die grote delen van het natuurgebied als broedgebied hebben veroverd. Pas helemaal aan de oostkant komt deze wandeling na 1 uur 30 minuten ten einde onder de Pico da Vela bij een zonder klimtechniek niet te passeren **rotswand (4)**. Over dezelfde route lopen we weer terug.

Sprookjesachtig panoramazicht op het Lagoa do Fogo.

Wilde klim naar een verborgen kratermeer

Eenzaam en verborgen ligt het kleine Lagoínha hoog op de westflank van de Santa Bárbara vulkaan. Maar voor we de krachtroevende klim maken, wacht ons eerst een afsteker naar de Ponta do Queimado met een nieuwe vuurtoren. Oude karrenpaden en smalle voetpaden voeren ons uiteindelijk omhoog naar het kratermeer Lagoínha. Terug lopen we door de diep ingesneden Ribeira de Além omlaag naar Serreta.

Beginpunt: bushalte bij de afslag naar de vuurtoren aan de noordrand van Serreta, 205 m.

Hoogteverschil: in totaal 850 m.

Zwaarte: klim naar het Lagoínha op glibberig bospad. Tredzekerheid vereist. On-

derste stuk op gemakkelijke pistes en wegen. Deze wandeling niet maken bij nat weer.

Eten en drinken: café in Serreta; onderweg geen.

Te combineren met: wandeling 52.

Slechts zelden zonder mist: het verborgen kratermeer van Lagoínha.

Aan de noordelijke rand van **Serreta (1)** volgen we bij de bushalte de smalle weg Canada do Farol naar de vuurtoren omlaag (bord: Farol). Na 10 minuten passeren we een rechts afslannde veldweg, waarop we later onze rondtocht zullen voortzetten. Maar eerst volgen we de weg naar de **vuurtoren** omlaag en verder naar een klein uitzichtpunt boven de **Ponta do Queimado (2)**. Daarachter voeren trappen naar de oude haven omlaag, waarvan het platform vele meters boven de zeespiegel een populaire visplek is.

Aansluitend keren we op de weg weer terug en nemen op halve hoogte het aarden pad **(3)** naar links. We komen spoedig langs een kapelletje en enkele minuten later bij een splitsing. Hier gaat het nu rechts door het bos naar de hoofdweg **EN I (4)** omhoog (1 uur 10 minuten).

Deze volgen we eerst naar links, maar slaan na 150 m alweer rechts op een piste af. Ze voert verder door het bos omhoog en eindigt na 20 minuten op een dwarspad **(5)**. Dit nu 10 minuten naar rechts volgen. Waar het op een weg uitkomt, vinden we ook een wandelinformatiebord **(6)**. Op de weg lopen we eerst naar links. Maar na ruim 100 m volgen we een holle weg links omhoog. Op het volgende dwarspad rechts verder en na enkele passen meteen weer scherp naar links. Er volgt een **veerooster**, waar we ook op de terugweg weer langs komen. Meteen daarachter nemen we links een voetpad **(7)**, dat een gebied met bosaanplant kruist. Het gaat aan de bosrand over in een holle weg en loopt

